

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

INSTALATER/ INSTALATERKA ELEKTRONSKIH SIGURNOSNIH SISTEMA

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPičNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	OPIS KLJUČNIH POSLOVA.....	4
	3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
	3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	5
	3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	7
	3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	12
	3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	13
	3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	13
	3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	13
	3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA.....	14
	3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	15
	3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	16
	3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	16
4.	OSTALE INFORMACIJE O KVALIFIKACIJI.....	20
5.	REFERENTNI PODACI.....	21

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: INSTALATER / INSTALATERKA ELEKTRONSKIH SIGURNOSNIH SISTEMA

NIVO: III

OPIS ZANIMANJA:

Instalater elektronskih sigurnosnih sistema obavlja pripremne poslove za izvođenje instalacija elektronskih sigurnosnih sistema, koji uključuju i elemente građevinskih radova. Radi na poslovima montiranja opreme elektronskih sigurnosnih sistema i učestvuje u njihovom održavanju.

KOMPETENCIJE

Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Planira realizaciju i organizuje sopstveni rad za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema
- Obezbeđuje resurse za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema
- Priprema radno mjesto za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema
- Izvodi pripremne radove za realizaciju poslova instaliranja elektronskih sigurnosnih sistema
- Izvodi instalacije elektronskih sigurnosnih sistema
- Montira opremu elektronskih sigurnosnih sistema
- Vršiti preventivno i korektivno održavanje elektronskih sigurnosnih sistema
- Obavlja nabavku materijala, opreme i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka
- Izrađuje radnu dokumentaciju prema propisanoj proceduri
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
- Održava alat, opremu i uređaje za rad
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu okoline i očuvanje zdravlja

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	- Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema
Priprema posla i radnog mjesta	- Obezbeđivanje resursa za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema - Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema
Operativni poslovi	- Izvođenje pripremnih radova za realizaciju poslova instaliranja elektronskih sigurnosnih sistema - Izvođenje instalacija elektronskih sigurnosnih sistema - Montiranje opreme elektronskih sigurnosnih sistema - Preventivno održavanje elektronskih sigurnosnih sistema - Korektivno održavanje elektronskih sigurnosnih sistema
Komercijalni poslovi	- Nabavka materijala, opreme i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka
Administrativni poslovi	- Izrada radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	- Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	- Nema poslova nadzora rada
Obezbeđivanje kvaliteta	- Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima
Održavanje i popravke	- Održavanje alata, opreme i uređaja za rad
Komunikacija	- Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima
Očuvanje zdravlja i okoline	- Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline - Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Planiranje i organizovanje sopstvenog rada za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Pregleda radni nalog u cilju planiranja aktivnosti i neophodnih **resursa** za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema
Resursi: oprema, materijal, alat, uređaji i sredstva za rad
- Pregleda **tehničku dokumentaciju**, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka
Tehnička dokumentacija: projektna dokumentacija (projektni zadatak, idejni projekat, glavni projekat, izvođački projekat, elaborat o održavanju objekta), dokumentacija proizvođača opreme (uputstva za montažu i održavanje, uputstva za upotrebu, šeme i crteži), atesti i dr.
- Pregleda **tehničku regulativu** neophodnu za izvršenje radnog zadatka
Tehnička regulativa: standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva
- Planira vrijeme trajanja radova po fazama, u skladu sa zahtjevima radnog zadatka i u dogovoru sa nadređenima
- Izrađuje plan za obavljanje radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak i dr.)
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)
- Tehnička regulativa iz oblasti električnih instalacija (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Tehnička regulativa iz oblasti električnih instalacija
- Osnove organizacije rada

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Obezbeđivanje resursa za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Priprema relevantnu dokumentaciju za izvođenje radnog zadatka
- Priprema **zaštitna sredstva i opremu** za realizaciju radnog zadatka, u skladu sa radnim uslovima i načinom rada

Zaštitna sredstva i oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, šljem, štitnik za oči i lice, naočare, zaštitni pojas, zaštitno užice i dr., u skladu sa važećim propisima o zaštiti na radu

- Priprema **materijal, opremu, alat, uređaje i sredstva za rad**, u skladu sa radnim zadatkom, tehničkom dokumentacijom i tehničkom regulativom

Materijal: kablovi različitih poprečnih presjeka i strukture, izolacioni materijal i dr.

Oprema: senzori za detekciju provale, požara, otrovnih i zapaljivih gasova, alarmne sirene, kamere, identifikatori i čitači identifikatora, centralne jedinice, uređaji za svjetlosnu i zvučnu signalizaciju i dr.

Alat i uređaji: ručni alat (izolacioni odvijač, izolaciona kliješta, kompresiona kliješta, lemilica i dr.) i elektromehanički alat (bušilica, brusilica i dr.), uređaji (mjerni, ispitni uređaji i dr).

Sredstva za rad: merdevine, dizalice, penjalice i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Radna dokumentacija (radni nalog, radni zadatak i dr.)
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)
- Tehnička regulativa iz oblasti električnih instalacija (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Zaštitne procedure za obavljanje poslova na siguran i bezbjedan način
- Zaštitna sredstva potrebna za obavljanje poslova na siguran i bezbjedan način
- Instalacioni materijal, alat i uređaji za izvođenje i održavanje električnih instalacija

3.2.2. Ključni posao: Pripremanje radnog mjesta za realizaciju poslova izvođenja i održavanja elektronskih sigurnosnih sistema

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Provjerava **uslove rada** na radnom mjestu, u skladu sa opštim mjerama zaštite i zdravlja na radu
Uslovi rada: osvjjetljenje, buka, vibracije, hemijski uslovi, izvori fizičke opasnosti i klimatski uslovi (temperatura, vjetar, kiša, magla, sniježne padavine, atmosferska pražnjenja i dr.)
- Obezbeđuje radno mjesto, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu
- Učestvuje u provjeri ispravnosti alata, opreme i uređaja koji se koriste za izvođenje i održavanje sistema industrijske elektronike i automatike
- Obezbeđuje da su potrebna tehnička dokumentacija, materijal, oprema i alat raspoloživi na radnom mjestu
- Podnosi izvještaj nadređenom o obavljenim poslovima pripreme radnog mjesta

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Zaštita radnog mjesta, u zavisnosti od načina i uslova rada
- Propisi o zaštiti i zdravlju na radu
- Principi rada opreme i uređaja koji se koriste za izvođenje i održavanje instalacija elektronskih sigurnosnih sistema
- Kontrola ispravnosti i održavanje alata, opreme i uređaja za rad
- Poslovna komunikacija

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Izvođenje pripremnih radova za realizaciju poslova instaliranja elektronskih sigurnosnih sistema

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Vršiti obilježavanje mjesta postavljanja kablovske instalacije i opreme, u skladu sa tehničkom dokumentacijom i prema instrukcijama nadređenog
- Obavlja **manje građevinske i bravarske radove**, neophodne za izvođenje instalacija, korišćenjem odgovarajućih alata i uređaja.

Manji građevinski i bravarski radovi: štemanje zidova, izrada prodora, bušenje, brušenje i dr.

- Vršiti postavljanje nosećih, zaštitnih i pomoćnih elemenata, potrebnih za montiranje opreme elektronskih sigurnosnih sistema, prema instrukcijama nadređenog
- Vršiti pripremu kablova za polaganje, u skladu sa tehničkom dokumentacijom i prema instrukcijama nadređenog

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način prenošenja karakterističnih tačaka na mjesto postavljanja instalacije
- Vrste alata i način njihovog korišćenja za izvođenje električnih instalacija
- Električne instalacije (vrste, elementi, način izvođenja i dr.)
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)

3.3.2. Ključni posao: Izvođenje instalacija elektronskih sigurnosnih sistema

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Montira kablovske nosače i regale, u skladu sa tehničkom dokumentacijom i prema instrukcijama nadređenog
- Vršiti polaganje napojnih i signalnih kablova, u skladu sa tehničkom dokumentacijom i prema instrukcijama nadređenog
- Vršiti obradu kablovskih završetaka, u skladu sa tehničkom regulativom, korišćenjem odgovarajućih mjernih i ispitnih uređaja
- Vršiti ispitivanje i obilježavanje napojnih i signalnih kablova, u skladu sa projektnom dokumentacijom i tehničkom regulativom, korišćenjem odgovarajućih mjernih i ispitnih uređaja
- Povezuje elemente elektronskih sigurnosnih sistema, korišćenjem odgovarajućih alata i instrumenata, prema instrukcijama nadređenog
- Pomaže nadređenom prilikom završne funkcionalne probe u cilju pripreme elektronskih sigurnosnih sistema za predaju korisniku

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Električne instalacije (vrste, elementi, način izvođenja i dr.)
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)

3.3.3. Ključni posao: Montiranje opreme elektronskih sigurnosnih sistema

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Provjerava ispravnost napojnih i signalnih kablova u cilju utvrđivanja eventualnih smetnji koje bi uticale na njihove performanse, korišćenjem odgovarajućih mjernih i ispitnih uređaja
- Montira **periferne elemente sigurnosnih sistema**, u skladu sa projektnom dokumentacijom, korišćenjem odgovarajućih alata i instrumenata, prema instrukciji nadređenog
  - Periferni elementi sigurnosnih sistema:** senzori za detekciju provale, požara, temperature, poplave, otrovnih i zapaljivih gasova, čitači identifikatora (RFID, biometrijski i dr.), kamere (analogne i digitalne), uređaji za svjetlosnu i zvučnu signalizaciju (sirene, paneli, bljeskalice), upravljačke konzole i dr.
- Montira **centralne i upravljačke jedinice**, u skladu sa projektnom dokumentacijom, korišćenjem odgovarajućih alata i instrumenata
  - Centralne i upravljačke jedinice:** centrale za detekciju i dojavu provale, požara, temperature, poplave, otrovnih i zapaljivih gasova, uređaji za skladištenje video zapisa, centralne jedinice za kontrolu pristupa i dr.
- Povezuje centralne upravljačke jedinice na mrežno napajanje, korišćenjem odgovarajućih alata i instrumenata, prema tehničkoj dokumentaciji i uputstvima proizvođača
- Montira razvodne ormare elektronskih sigurnosnih sistema, u skladu sa tehničkom regulativom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Električne instalacije (vrste, elementi, način izvođenja i dr.)
- Elementi elektronskih sigurnosnih sistema, njihova funkcija i karakteristike
- Električna mjerenja (mjerne veličine, osnovna mjerenja – otpor, struja, napon)
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)

3.3.4. Ključni posao: Preventivno održavanje elektronskih sigurnosnih sistema

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Prati rad elektronskih sigurnosnih sistema, očitavanjem mjernih uređaja i vizuelnim pregledom
- Vršiti pregled i provjeru ispravnosti signalnih i napojnih vodova, korišćenjem odgovarajućih mjernih i ispitnih uređaja, u skladu sa procedurom
- Preduzima odgovarajuće mjere u slučaju nedozvoljenih odstupanja mjernih podataka i nedostataka na opremi uočenih očitavanjem mjernih uređaja i vizuelnim pregledom, prema instrukcijama nadređenog
- Obezbeđuje nadređenom daljinski nadzor, upravljanje i dijagnostiku centralnih upravljačkih jedinica korišćenjem raznih komunikacionih linija i protokola

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Procedure za preventivno održavanje elektronskih sigurnosnih sistema
- Električne instalacije (vrste, elementi, način izvođenja i dr.)
- Električna mjerenja (mjerne veličine, osnovna mjerenja – otpor, struja, napon)
- Elementi elektronskih sigurnosnih sistema, njihova funkcija i karakteristike
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)

3.3.5. Ključni posao: Korektivno održavanje elektronskih sigurnosnih sistema

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Vršiti pregled elemenata elektronskih sigurnosnih sistema radi utvrđivanja ispravnosti, korišćenjem odgovarajućih mjernih i ispitnih uređaja, u skladu sa tehničkom dokumentacijom i uputstvima proizvođača
- Pomaže nadređenom, prilikom identifikacije vrste i mjesta kvara, korišćenjem odgovarajućih mjernih i ispitnih uređaja
- Vršiti demontiranje i zamjenu neispravnih elemenata sigurnosnih sistema, korišćenjem odgovarajućeg alata, pod nadzorom nadređenog
- Pomaže nadređenom prilikom ispitivanja funkcionalnosti elemenata elektronskih sigurnosnih sistema nakon otklanjanja kvara, korišćenjem odgovarajućih mjernih i ispitnih uređaja

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Procedure za korektivno održavanje elektronskih sigurnosnih sistema
- Električne instalacije (vrste, elementi, način izvođenja i dr.)
- Električna mjerenja (mjerne veličine, osnovna mjerenja – otpor, struja, napon)
- Elementi elektronskih sigurnosnih sistema, njihova funkcija i karakteristike
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Nabavka materijala, opreme i uređaja potrebnih za realizaciju radnog zadatka

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Predlaže nadređenom nabavku materijala, opreme, uređaja i rezervnih djelova
- Preuzima materijal, opremu, uređaje i rezervne djelove iz skladišta
- Vršiti vizuelnu kontrolu primljenog materijala, opreme, uređaja i rezervnih djelova
- Vodi evidenciju o preuzetom materijalu, opremi, uređajima i rezervnim djelovima iz skladišta
- Prijavljuje nadređenom nepravilnosti u slučaju da pristigli materijal, oprema, uređaji i rezervni djelovi ne odgovaraju poručenim

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način prijema i skladištenja materijala, opreme, uređaja i rezervnih djelova

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Izrada radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Popunjava radni nalog, u skladu sa radnim zadatkom
- Vodi evidenciju o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima u dnevniku rada, ručno i/ili elektronski
- Vodi evidenciju o utrošku materijala, opreme, uređaja i rezervnih djelova u toku procesa rada, ručno i/ili elektronski
- Učestvuje u sačinjavanju zbirnog izvještaja o aktivnostima, utrošku materijala i radnim satima realizovanog radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Način popunjavanja radnog naloga
- Vođenje evidencije o izvršenim poslovima i realizovanim radnim nalogima
- Vođenje evidencije o potrošnji materijala i opreme u toku realizacije radnog zadatka
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

- Nema poslova nadzora rada

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada, u skladu sa normativima i drugim propisima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Primjenjuje tehničku regulativu i standarde kvaliteta pri realizaciji radnog zadatka
- Koristi uređaje, alat i opremu, u skladu sa uputstvima proizvođača
- Obavlja faznu kontrolu dinamike i kvaliteta realizacije radnog zadatka
- Obavlja završnu kontrolu realizacije radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Tehnička dokumentacija (projektna dokumentacija, dokumentacija proizvođača i dr.)
- Tehnička regulativa iz oblasti električnih instalacija (standardi, tehnički propisi, preporuke i uputstva)
- Standardi kvaliteta
- Karakteristike alata, opreme i uređaja
- Način rukovanja alatom, opremom i uređajima

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje alata, opreme i uređaja za rad

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Pravilno odlaže alat, opremu i uređaje nakon upotrebe, vodeći računa o **uslovima skladištenja**
Uslovi skladištenja: temperatura, vlaga, prašina, svjetlost i dr.
- Vršiti **redovno održavanje** alata, opreme i uređaja, u skladu sa standardnim procedurama i/ili uputstvom proizvođača
Redovno održavanje: čišćenje, podmazivanje, zamjena potrošnih dijelova i dr.
- Prijavljuje kvarove i/ili oštećenja alata, opreme i uređaja nadređenom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Alat, oprema i uređaji za rad (karakteristike, upotreba, način održavanja i odlaganja)
- Način i uslovi skladištenja alata, opreme i uređaja
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija
- Poslovna komunikacija

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa nadređenima i saradnicima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Traži od nadređenog neophodne informacije i pojašnjenja za realizaciju radnog zadatka
- Obavlja komunikaciju sa nadređenima i saradnicima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Izvještava nadređenog o završenom poslu koristeći jasnu, stručnu terminologiju

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Upotreba stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Provjerava ispravnost zaštitnih sredstava i opreme, prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Izvodi radove u skladu sa propisima, tako da ne ugrožava sebe i saradnike
- Sprovodi **sigurnosne procedure** na prostoru na kojem se vrše radovi

Sigurnosne procedure: provjeravanje stanja opreme, postavljanje privremene zaštitne ograde i dr.

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Elementi zaštite na radu
- Zaštitna sredstva i oprema
- Sigurnosne procedure prilikom izvođenja radova
- Opasnosti usljed nepravilnog korišćenja zaštitnih sredstava prilikom izvođenja radova

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Izvodi radove efikasno, bez nepotrebnog utroška materijala i ugrožavanja okoline
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine, procedurama kompanije i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Odlazuje otpad, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine, procedurama kompanije i uputstvima proizvođača djelova i opreme
- Održava mjesto izvođenja radova čistim i urednim do finalizacije i primopredaje izvedenih radova

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj zaštite životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Procedure reciklažnog postupka i iskorišćenja hemijskog, metalnog, plastičnog, električnog i elektronskog otpadnog materijala

3.11.3. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za očuvanje zdravlja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Instalater elektronskih sigurnosnih sistema:

- Sprovodi preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja i zdravlja svojih saradnika
- Pruža prvu pomoć saradniku u slučaju povrede na radu, u skladu sa propisanom procedurom
- Pruža prvu pomoć saradniku u slučaju električnog udara, u skladu sa propisanom procedurom
- Učestvuje u evakuaciji i spašavanju saradnika u slučaju opšte opasnosti, u skladu sa propisanom procedurom
- Vršiti kontrolu potpunosti kompleta prve pomoći, u skladu sa zakonskom regulativom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Osnove pružanja prve pomoći
- Procedure prilikom pružanja prve pomoći u slučaju električnog udara
- Procedure za postupanje u slučaju opšte opasnosti

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Inženjerstvo, proizvodne tehnologije (mašinstvo i obrada metala, elektrotehnika i automatizacija i dr.) Podsektor: Elektrotehnika
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	7413 Instalateri i serviseri električnih vodova/ instalacija i mreža 7422 Instalateri i serviseri informaciono-komunikacione opreme
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Instalater elektronskih sigurnosnih sistema posao obavlja u stambenim, poslovnim, industrijskim i javnim prostorima, sa povećanim stepenom buke i izloženosti dejstvu štetnih materija, dima i prašine. Postoji opasnost od povređivanja usljed električnog udara i rada na visini.
Srodna zanimanja	Elektrotehničar elektronskih sigurnosnih sistema, Monter telekomunikacionih korisničkih sistema, Elektroinstalater u građevinskim objektima i dr.
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Instalater/ Instalaterka elektronskih sigurnosnih sistema

Kod dokumenta: SZ-050230-IESS

Datum usvajanja dokumenta: 21. decembar 2017. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: XIX sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Prof. dr Neđeljko Lekić, doktor elektrotehničkih nauka, vanredni profesor, Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore
2. Doc. dr Maja Delibašić, doktor elektrotehničkih nauka, docent, Fakultet za informacione tehnologije Univerziteta "Mediterran"
3. Nikola Nikolić, diplomirani inženjer elektrotehnike, tehnički direktor, Simes Inženjering d.o.o.
4. Ratko Vujović, diplomirani inženjer elektrotehnike, predsjednik Skupštine Strukovne komore elektroinženjera, Inženjerska komora Crne Gore
5. Aleksandra Dujović, diplomirani ekonomista, HR biznis partner, Crnogorski Telekom A.D. Podgorica
6. Mr Nebojša Šolaja, magistar elektrotehnike, izvršni direktor, Elkon d.o.o.
7. Branislav Vukićević, diplomirani inženjer elektrotehnike, analitičar poslovnih zahtjeva, Telenor Crna Gora
8. Dragan Grubor, elektrotehničar telegrafskih i telefonskih uređaja, rukovodilac poslovnog razvoja, Telemont d.o.o.
9. Dražen Vukmirović, diplomirani inženjer elektrotehnike, tehnički direktor, Telemont d.o.o.
10. Srđan Laković, diplomirani inženjer elektrotehnike, tehnički direktor, Televex d.o.o.
11. Alija Đečević, elektrotehničar računara, servisni menadžer, TV centar Đečević d.o.o.
12. Dušan Dubljević, diplomirani inženjer elektrotehnike, nastavnik, JU Srednja stručna škola Nikšić

Koordinatori:

Sandra Brkanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, rukovodilac Odjeljenja za istraživanje i razvoj kvalifikacija, Centar za stručno obrazovanje

Marina Braletić-Taljanović, diplomirani inženjer elektrotehnike, samostalni savjetnik I u Odjeljenju za istraživanje i razvoj kvalifikacija, Centar za stručno obrazovanje

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, Centar za stručno obrazovanje